

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 marca 2023 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu II Wydział Cywilny Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: sędzia Alina Szymanowska

po rozpoznaniu w dniu 31 marca 2023 r. w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.

przy interwencji ubocznej (...) (...) Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Niestandaryzowanego Funduszu Sekurytyzacyjnego z siedzibą w W.

przeciwko K. P.

o zapłatę

na skutek apelacji interwenienta ubocznego

od wyroku Sądu Rejonowego w Kościanie

z dnia 24 sierpnia 2022 r.

sygn. akt I C 340/19

I. oddala apelację;

II. zasądza od interwenienta ubocznego na rzecz pozwanej kwotę 450 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia orzeczenia interwenientowi ubocznemu do dnia zapłaty.

Alina Szymanowska

UZASADNIENIE

Powód (...) SA z siedzibą w W., reprezentowany przez pełnomocnika będącego radcą prawnym, wniósł o zasądzenie od pozwanej K. P. na rzecz powoda kwoty 11 239,05 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 13.09.2018 r. do dnia zapłaty. Nadto powód wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanej kosztów sądowych i kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Wyrokiem z 24 sierpnia 2022 r., Sąd Rejonowy w Kościanie, w sprawie z powództwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W., przy interwencji ubocznej (...) (...) Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Niestandaryzowanego Funduszu Sekurytyzacyjnego z siedzibą w W., przeciwko K. P.:

1. oddalił powództwo;

2. obciążył powoda i interwenienta ubocznego jedynie poniesionymi kosztami procesu;

3. zasądził od Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego w Kościanie) na rzecz adw. P. C. – Kancelarii Adwokackiej w P. kwotę 2.952 zł brutto tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu.

Podstawę rozstrzygnięcia stanowiły ustalenia faktyczne i rozważania prawne przytoczone w uzasadnieniu rozstrzygnięcia na k. 244 - 251 akt

Apelację od powyższego wyroku wywiódł interwenient uboczny, zaskarżając wyrok w części, tj. w zakresie w jakim Sąd oddalił powództwo co do kwoty 3.720,69 zł wraz z rozstrzygnięciem o kosztach procesu.

W związku z powyższym apelujący zarzucił Sądowi Rejonowemu:

1) naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. i art. 227 k.p.c. – poprzez przekroczenie przez Sąd I instancji zasady swobodnej oceny dowodów polegające na braku wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego oraz dokonaniu istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy ustaleń, sprzecznych z jego treścią i w konsekwencji błędne przyjęcie przez Sąd I instancji, że zgromadzony w aktach sprawy materiał dowodowy nie pozwala na uznanie, że powodowi przysługuje uprawnienie do żądania od strony pozwanej części wypłaconego, a niezwróconego kapitału kredytu, tj. kwoty 3.720,69 zł, tymczasem do akt sprawy powód przedłożył dokumentację potwierdzającą jego żądanie w tym zakresie, tj. m.in.:

- potwierdzenie zawarcia umowy kredytu gotówkowego nr (...) z dnia 13 sierpnia 2014 r., który zawiera pełną treść stosunku zobowiązaniowego stron, a przede wszystkim kwotę zaciągniętego zobowiązania, w tym kwotę wypłaconego kapitału, kwotę prowizji i składki ubezpieczeniowej,
- elektroniczne zestawienie operacji dla kredytu gotówkowego, który zawiera pełną historię kontraktu kredytowego, w tym zestawienie spłat dokonanych przez pozwaną, kwotę pobranej prowizji i składki ubezpieczeniowej, kwotę spłaconego kapitału oraz odsetek umownych i karnych,

2) art. 405 k.c. w zw. z art. 410 § 1 i 2 k.c. polegające na błędnym ustaleniu, że roszczenie dochodzone przez powoda w niniejszym postępowaniu w żadnym zakresie nie zasługuje na uwzględnienie, tymczasem udzielenie ochrony prawnej żądaniu powoda w zakresie zwrotu niespłaconego kapitału kredytowego, tj. co do kwoty 3.720,69 zł, a więc zasądzenie roszczenia restytucyjnego było w pełni zasadne i dopuszczalne.

Mając na uwadze powyższe, apelująca wniosła zmianę zaskarżonego wyroku w części i zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powoda kwoty 3.720,69 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 13 września 2018 r. do dnia zapłaty i kosztami postępowania oraz zasądzenie od strony pozwanej na rzecz interwenienta ubocznego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych, jak również o zasądzenie od strony pozwanej na rzecz interwenienta ubocznego kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację, powódka, reprezentowana przez pełnomocnika ustanowionego z urzędu, wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie od interwenienta ubocznego na jej rzecz zwrotu kosztów procesu w instancji odwoławczej w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja interwenienta ubocznego nie zasługiwała na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 505¹³ § 2 k.p.c., w postępowaniu uproszczonym, jeżeli sąd drugiej instancji nie prowadził postępowania dowodowego, uzasadnienie wyroku powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Na wstępie należy wskazać, że Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji i na podstawie art. 382 k.p.c. przyjmuje je za własne. Na aprobatę zasługują również rozważania prawne przytoczone przez Sąd I instancji.

Interwenient uboczny, wnosząc apelację, kwestionował orzeczenie Sądu I instancji w części w zakresie, w którym nie uznano za zasadne roszczenia powoda obejmującego nieuiszczoną przez pozwaną kwotę kapitału kredytu tj. kwotę 3.720,69 zł. Apelujący nie kwestionował ustaleń Sądu Rejonowego w zakresie jakim stwierdzono nieważność umowy kredytu z uwagi na ustalenie, że pozwana K. P. w dacie zawierania umowy kredytowej z powodem znajdowała się w stanie uniemożliwiającym jej swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli.

Chybiony okazał się zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., który w istocie nie odnosi się do oceny dowodów lecz oceny prawnej, a już tylko to czyni podniesiony zarzut niezasadnym. Sąd odwoławczy zwraca uwagę, że skuteczne postawienie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wymaga nie polemiki, lecz wskazania, że Sąd I instancji uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego.

Sąd Okręgowy stwierdza, że przeprowadzona przez Sąd I instancji ocena materiału dowodowego nie wykazuje błędów logicznych i nie wykracza poza ramy swobodnej oceny dowodów, chronionej dyspozycją art. 233 § 1 k.p.c. W związku z powyższym poczynione przez ten Sąd ustalenia faktyczne zasługują na pełną akceptację i stanowią podstawę rozstrzygnięcia.

Sąd II instancji podziela również wnioski prawne wywiedzione na podstawie poczynionych ustaleń.

W świetle zgromadzonego materiału dowodowego należy podzielić ocenę Sądu pierwszej instancji, iż umowa łącząca strony jest nieważna, czego interwenient uboczny w zasadzie nie kwestionuje. Jak słusznie wskazał Sąd Rejonowy przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe, w tym opinia biegłego sądowego psychiatry M. P., nie pozostawiają wątpliwości co do tego, że pozwana K. P. w chwili zawierania umowy kredytowej z powodem znajdowała się w stanie uniemożliwiającym jej swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli, a przyczyna tego stanu tkwiła w stwierdzonych u pozwanej przewlekłych zaburzeniach psychopatologicznych wyłączających prawidłowe spostrzeganie, rejestrowanie, rozumienie i ocenę otaczającej ją rzeczywistości. Występujące u pozwanej deficyty intelektualne, nasilone zaburzeniami schizoaktywnymi, nie pozwoliły jej na świadome uczestniczenie w czynnościach prawnych, w tym na złożenie oświadczenia woli w zakresie zawarcia umowy kredytowej oznaczonej treści, bowiem pozwana nie rozumiała, w jakim akcie uczestniczy ani jakie są jego konsekwencje prawne. Powód, wnosząc pozew, określił podstawę faktyczną żądania i niewątpliwie dochodził roszczenia opartego na treści umowy. Granice sporu wyznacza przedstawione przez powoda roszczenie procesowe, na jego treść składają się dwa elementy: treść żądania i okoliczności faktyczne, z których powód wywodzi roszczenie (uzasadnienie powództwa).

Z art. 321 § 1 k.p.c. wynika, że Sąd nie może wyrokować co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem, ani zasądzać ponad żądanie. Sąd wprawdzie nie jest związany podstawą prawną roszczenia wskazaną w pozwie, jednak wiąże go podstawa faktyczna.

W toku procesu powód wskazywał umowę kredytu jako podstawę swoich roszczeń, powoływał się na okoliczność, że kredytobiorca nie spłaca kredytu, czego konsekwencją było wypowiedzenie umowy i postawienie całej kwoty w stan natychmiastowej wymagalności. Powód w toku procesu nie zmienił podstawy faktycznej żądania pomimo, że pozwana powołała się na nieważność umowy i sąd przeprowadził postępowanie dowodowe w tym zakresie. Zasądzenie żądanej kwoty na podstawie przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu prowadziłoby do naruszenia prawa procesowego art. 321 k.p.c. Wobec powyższego z uwagi na treść żądania pozwu i wskazaną podstawę faktyczną roszczenia powoda, nie zachodziły podstawy do uwzględnienia powództwa na podstawie art. 405 k.c. w zw. z art. 410 § 1 i 2 k.c. Niesłusznie zatem interwenient uboczny zarzucił w swojej apelacji naruszenie art. 405 k.c. w zw. z art. 410 § 1 i 2 k.c.

Zważywszy na powyższe, wobec stwierdzenia nieważności umowy powództwo podlegało oddaleniu jako bezzasadne. Sąd Rejonowy nie dopuścił się naruszenia przepisów postępowania w postaci art. 233 § 1 k.p.c. i art. 227 k.p.c., a także nie naruszył przepisów prawa materialnego w postaci art. 405 k.c. w zw. z art. 410 § 1 i 2 k.c., zaskarżone orzeczenie odpowiada prawu.

Z powyższych przyczyn Sąd Okręgowy oddalił apelację interwenienta ubocznego jako niezasadną na podstawie art. 385 k.p.c. (punkt I. wyroku).

W punkcie II. wyroku orzeczono o kosztach procesu obejmujących koszty pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu. Podstawę rozstrzygnięcia stanowił art. 122 k.p.c. w zw. z art. 107 k.p.c. i 108 § 1 k.p.c. oraz § 2 pkt 3 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 r.

Alina Szymanowska